

Directoraat-Generaal Milieu
Directie Bodem, Water, Landelijk Gebied
Landbouw

Rijnstraat 8
Postbus 30945
2500 GX Den Haag
Interne postcode 625

Telefoon 070-3394042
Fax 070-3391289
www.vrom.nl

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

**Feitelijke vragen van de vaste commissie VROM
over het Ontwerpwijzigingsbesluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij
(interne saldering)**

Datum Kenmerk
BWL 2007045204

Uw brief Uw kenmerk
3 mei 2007 22343, nr. 166

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van de vaste commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, gesteld naar aanleiding van het Ontwerpwijzigingsbesluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (interne saldering).

22343, nr. 166

Vragen van de vast commissie voor Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer over het Ontwerpwijzigingsbesluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (interne saldering)

Vraag 1

Hoe wordt gehandhaafd op het toepassen van Beste Beschikbare Technieken (BBT)?
Welke sancties bestaan er op het wel aanleggen, maar niet in gebruik nemen van bijvoorbeeld luchtwassers of andere BBT die ook hoge operationele kosten kennen?

Antwoord

Het toezicht en de handhaving op het toepassen van Beste Beschikbare Technieken wijzigt niet ten opzichte van de huidige praktijk. De gebruikelijke handhavingsinstrumenten zoals bestuursdwang en dwangsom kunnen daarbij worden ingezet. Bij het reguliere toezicht kan gecontroleerd worden of het stalsysteem aan de emissienormen van het Besluit huisvesting voldoet en of dat systeem conform de milieuvergunning is aangelegd en in werking is. Aan de hand van gegevens over bijvoorbeeld het energieverbruik en het chemicaliënverbruik kan inzicht gekregen worden over de duur van het in bedrijf zijn van bepaalde onderdelen zoals luchtwassers. Een toezichthouder kan op grond van zijn toezichtsbevoegdheden inzage in dergelijke gegevens verlangen.

Vraag 2

Hoe verhoudt het laten vervallen van de datum van 30 oktober 2007 voor het voldoen aan de BBT zich met de IPPC-richtlijn?

Antwoord

Het laten vervallen van de datum 30 oktober 2007 in het Besluit huisvesting, laat onverlet dat op die datum alle inrichtingen die onder de werkingssfeer van de IPPC-richtlijn vallen moeten voldoen aan de eisen van die richtlijn waaronder de toepassing van BBT. Het laten vervallen van de genoemde datum is enkel bedoeld om gemeenten de mogelijkheid te geven om veehouderijen waarvan de stalsystemen wel voldoen aan BBT maar nog niet aan de emissienormen van het Besluit huisvesting extra tijd te gunnen om te voldoen aan het besluit. De emissienormen van het Besluit huisvesting zijn namelijk vanwege de nationale ammoniakproblematiek voor de meeste diercategorieën strenger dan het niveau van BBT dat in het Europese BBT-referentiedocument voor de intensieve veehouderij is vastgelegd.

Vraag 3

Hoe groot is de verwachting dat individuele gevallen zullen worden aangemerkt als voldoende aan de BBT, immers in veel gevallen zullen stallen juist ouder zijn?

Antwoord

Het is op dit moment niet mogelijk een inschatting te maken van het aantal stallen dat nog niet voldoet aan BBT. Voor de bepaling van BBT dient onder meer gebruikgemaakt te worden van het BBT-referentiedocument voor de intensieve pluimvee- en varkenshouderij. Bestaande stallen die een Groen Label hebben voldoen aan BBT. Stallen met een hogere ammoniakemissie dan de Groen Label eisen voldoen in het algemeen niet aan BBT. In 1996 is de IPPC-richtlijn in werking getreden. Vanaf dat moment dienen nieuwe IPPC-veehouderijen te voldoen aan BBT. In de periode tussen 1996 en juli 2003 was het BBT-referentiedocument echter nog niet vastgesteld. Hierdoor was het nog niet bekend welke stalsystemen als BBT zouden worden aangemerkt. Omdat het hier om relatief nieuwe stalsystemen gaat is de verwachting is dat stalsystemen die in deze periode zijn gebouwd veelal als BBT kunnen worden aangemerkt. In juli 2003 is het BBT-referentiedocument vastgesteld. Vanaf dat moment moet de bepaling van BBT daarop gebaseerd zijn.

Vraag 4

Worden bij de individuele beoordeling ook de mogelijke significatie effecten op nabijgelegen natuur meegenomen?

Antwoord

Voor zover de individuele beoordeling de IPPC-richtlijn betreft is een voorstel voor de wijze van toetsing neergelegd in de ontwerpbeleidslijn IPPC (Kamerstukken II 2006/07, 22 343, nr.142). Daarbij wordt voorgesteld om in aanvulling op het zoneringsregime van de Wav aan veehouderijen die onder de werkingssfeer van de IPPC-richtlijn vallen strengere emissie-eisen dan toepassing van BBT te stellen, afhankelijk van de omvang van het bedrijf en de ligging ten opzichte kwetsbare natuurgebieden. Het beleid is er op gericht een hoog niveau van bescherming van deze gebieden te waarborgen. Daarbij wordt echter niet specifiek op significante effecten getoetst. Dat gebeurt wel bij de toetsing die bij de vergunningverlening in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 ten aanzien van Natura 2000-gebieden plaatsvindt. Daartoe heeft het ministerie van LNV een specifiek toetsingskader vastgesteld, het toetsingskader ammoniak en Natura 2000 (Kamerstukken II 2006/07, 30 654, nr. 43).

Vraag 5

Wordt gezien de eis uit de IPPC-richtlijn van individuele toetsing het hele beleid van zonering verlaten?

Antwoord

Nee, dit beleid blijft onverminderd van toepassing.

Vraag 6

Wordt bij de individuele toetsing ook meegenomen of aan de vereiste NB-wet vergunning wordt voldaan? Hoe wordt omgegaan met die bedrijven die indertijd zonder vereiste NB-wet vergunning zijn gestart of uitgebreid.

Antwoord

Zoals blijkt uit het antwoord op vraag 4, vindt bij de individuele beoordeling van bedrijven die onder de reikwijdte van de IPPC-richtlijn vallen, geen toetsing aan de vereisten van de Natuurbeschermingswet 1998 plaats. De Wet milieubeheer en de Wet ammoniak en veehouderij enerzijds en de Natuurbeschermingswet 1998 anderzijds bevatten beide een eigen toetsingskader. Het feit dat bedrijven mogelijk zonder een vereiste Natuurbeschermingswet-vergunning in werking zijn, heeft dan ook geen gevolgen voor de vergunningverlening in het kader van de Wet milieubeheer.

Vraag 7

Wat wordt bedoeld met de zin: "Nieuwe huisvestingssystemen moeten overigens wel direct voldoen aan de voorgenoemde ammoniak-emissie-eisen"? Moet een nieuw te plaatsen stal niet zorgen dat het totaal van het bedrijf aan de nieuwe eisen voldoet, c.q. veel schoner zijn dan deze individueel had hoeven zijn? Of is intern salderen een optie en geen plicht.

Antwoord

Een nieuw te bouwen stalsysteem moet minimaal voldoen aan de emissienormen van het Besluit huisvesting. Indien een veehouderij echter over stalsystemen beschikt die nog niet voldoen aan het Besluit huisvesting kan er voor gekozen worden om intern te salderen. In dat geval moet een nieuw stalsysteem een lagere emissie hebben dan vereist is op grond van het Besluit huisvesting. Het te veel aan ammoniakemissie van de bestaande stallen moet door deze lagere emissie van de nieuwe stal worden

gecompenseerd. Is dat het geval, dan behoeven de oude stallen niet te worden aangepast, ook al voldoen ze niet aan BBT. Immers, vanwege het intern salderen voldoet de inrichting als geheel aan de normen van het Besluit huisvesting. Intern salderen is geen verplichting maar een optie. De beslissing om al dan niet intern te salderen zal op basis van bedrijfseconomische argumenten worden genomen.

Vraag 8

Het bevoegd gezag krijgt door het vervallen van de datum van 30 oktober 2007 de mogelijkheid om af te wijken van de emissie-eisen. Dit moet deugdelijk zijn geformuleerd.

Aangegeven wordt dat dit zou kunnen op basis van bedrijfseconomische argumenten als de afschrijvingstermijn van stallen. Geeft de IPPC-richtlijn de mogelijkheid op die grond af te wijken van de norm en de datum?

Antwoord

De IPPC-richtlijn staat niet toe dat inrichtingen die onder de werkingssfeer van de richtlijn vallen na 30 oktober 2007 niet voldoen aan het vereiste van BBT. Het bevoegd gezag krijgt door het laten vervallen van die datum in het Besluit huisvesting wel de mogelijkheid af te wijken van de emissienormen van dat besluit, maar niet de mogelijkheid om af te wijken van de voorschriften uit de richtlijn. Zie in dit verband ook het antwoord op vraag 3.

Vraag 9

Kunt u een inschatting maken in hoeveel procent van de gevallen op basis van de geografische ligging van de installatie en de plaatselijke milieukeurmerken strengere eisen zullen moeten worden opgelegd dan de IPPC-normen? Kunt u de regio's waar dit verwacht wordt geografisch (met behulp van een kaart) duiden?

Antwoord

Veehouderijen die onder de werkingssfeer van de IPPC-richtlijn vallen zullen in geval van uitbreiding meestal te maken krijgen met strengere emissie-eisen dan de normen van het Besluit huisvesting. Dat vloeit voort uit het feit dat het merendeel van deze bedrijven zijn gelegen in de concentratiegebieden. In deze gebieden is mede vanwege de hoge veeconcentratie de belasting met ammoniak aanzienlijk hoger dan vanuit het oogpunt van natuur wenselijk is. Alleen veehouderijen die niet uitbreiden of die buiten de invloedssfeer van kwetsbare natuurgebieden zijn gelegen, zullen kunnen volstaan met toepassing van BBT. Overigens zullen de strengere emissie-eisen in beginsel alleen voor nieuw te bouwen stalsystemen gelden. In dit verband moet worden opgemerkt dat vóór de inwerkingtreding van de gewijzigde Wet ammoniak en veehouderij de IPPC-veehouderijen in de concentratiegebieden in de praktijk alleen konden uitbreiden indien de ammoniakemissie niet toenam. De gewijzigde Wet ammoniak en veehouderij en de uitwerking daarvan in de voorgestelde beleidslijn IPPC is op dat punt minder streng.

Vraag 10

Klopt het dat, indien gebruik kan worden gemaakt van het argument van afschrijvingstermijnen, 10 jaar oude varkensstallen nog 15 jaar niet aan de norm hoeven te voldoen? Zo, neen hoeveel jaar wordt de normtijd overschreden in het hypothetische geval van een 2 jaar oude, een 5 jaar oude en een 10 jaar oude varkensstal die niet aan de norm voldoet (waarbij geen nieuwe stal is wordt bijgeplaatst die via interne saldering de emissie verlaagt tot de norm)? Zo, ja hoe verhoudt dit zich tot de norm in de IPPC-richtlijn die de datum van 30 oktober noemt wanneer alle stallen aan de norm zouden moeten voldoen?

Antwoord

Het is onjuist dat op grond van het 'schrappen' van de datum 30 oktober 2007 10 jaar oude varkensstallen nog gedurende 15 jaar niet aan het vereiste van BBT zouden moeten voldoen. Alleen in de situaties genoemd in het antwoord op vraag 3 kunnen traditionele varkensstallen mogelijk worden aangemerkt als

BBT en kan aanpassing ervan nog enige tijd achterwege blijven. Uiterlijk 1 januari 2010 zullen deze varkensstallen – het gaat hier immers om stallen van bedrijven die onder de IPPC-richtlijn vallen – aan de emissienormen van het Besluit huisvesting moeten voldoen.

Daarbij kan een veehouder er overigens wel voor kiezen om gebruik te maken van de mogelijkheid om intern te salderen, waardoor (een deel van) de oude varkensstallen ook dan niet hoeft te worden aangepast, op voorwaarde dat het daardoor ontstane te veel aan ammoniakemissie wordt gecompenseerd door de extra reductie in andere of nieuwe varkensstallen binnen het bedrijf.

Vraag 11

In de alinea 1.5 wordt gesteld: “Dit laat onverlet dat bij de Wm-vergunningverlening de technische kenmerken van de installatie, de geografische ligging en de plaatselijke milieuomstandigheden in acht genomen moet kunnen worden”. In hoeverre heeft het bevoegd gezag de mogelijkheid de plaatselijke milieuomstandigheden niet in de afweging te betrekken? Is het bevoegd gezag verplicht de koppeling te maken met de toetsing aan de NB-wet? Kan naar uw mening het woord kunnen worden geschrapt?

Antwoord

Het woord ‘kunnen’ is gebruikt om aan te geven dat de IPPC-richtlijn vereist dat het bevoegde gezag de mogelijkheid heeft om de technische kenmerken van de installatie, de geografische ligging en de plaatselijke milieuomstandigheden in acht te nemen en het huidige Besluit huisvesting die mogelijkheid niet biedt. Het voorgestelde nieuwe artikel 2a regelt deze bevoegdheid. Op grond van dit artikel heeft het bevoegd gezag daarbij geen beleidsvrijheid maar is het in alle gevallen verplicht de plaatselijke milieuomstandigheden in zijn afweging te betrekken. Het woord ‘kunnen’ heeft in de context van de aangehaalde zin echter geen betrekking op het al dan niet hebben van beleidsvrijheid van het bevoegd gezag en hoeft dan ook niet te worden ‘geschrapt’.

Met betrekking tot de koppeling met de toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998 kan verwezen worden naar het antwoord op vraag 6.

Hoogachtend,
de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

dr. Jacqueline Cramer